

9.1.23

לכבוד שר האוצר בצלאל סמוטריץ'
עותקים: השרה להגנת הסביבה עידית סילמן
שר הבריאות אריה מכלוף דרעי

הנדון: קריאה לשיתוף פעולה ומאמץ משותף למאבק בזיהום הפלסטיק החד פעמי

שלום וברכה,

אנו פונים אליך מטעם קואליציית ארגוני הסביבה למאבק בזיהום הפלסטיק סביב סוגיית הביטול של המס על החד-פעמי, בבקשה לערוך **חשיבה מחודשת, ומשותפת**, בכל הקשור להתמודדותה של ישראל עם נזקי הפלסטיק החד-פעמי.

נזקי פסולת הפלסטיק עצומים וכואבים, לטבע, לבריאות הציבור ולבעלי החיים. הם פוגעים בכולנו ללא הבחנה של מגזר, מחנה פוליטי או אמונה דתית. מצערת במיוחדת העובדה שסוגיה זו הפכה לכלי משחק פוליטי בישראל ובמקום לקדם דיון מעמיק, כלל ישראלי, המנסה למצוא פתרונות אמיתיים לבעיה, הסוגיה הפכה למקור נוסף לפילוג ועימות. כאשר בינתיים העולם, עליו הצטווינו כולנו "לעבדה ולשמרה", ממשיך להזדהם על ידינו.

מעבר לפגיעה העצומה בטבע ובבעלי החיים, הפלסטיק מתפורר לחלקיקים הנקראים מיקרופלסטיק אשר הולכים ומצטברים בכל המערכות האקולוגיות ומטפסים במעלה שרשרת המזון. גם אכילה ושתייה מכלים חד פעמיים הוכחה כמשפיעה על רמת הפלסטיק בגופנו, ומדענים מעריכים כי אדם בימינו מכניס לגופו בממוצע כ 25,000 חלקיקים של מיקרופלסטיק כל שנה! מחקרים רבים מצאו חלקיקי פלסטיק בלב, בריאות, במחזור הדם, בדם עוברים, בחלב אמהות ועוד, והראו כי חלקיקים אלו, כמו גם הרעלים הכימיים שפולט הפלסטיק, עשויים לגרום לשיבושים הורמונליים ובעיות פוריות, סרטן, בעיות נשימה ומחלות נוספות.

אנו מודעים לכאב ולתחושות הקשות שנגרמו לציבור החרדי בעקבות הטלת המס על החד פעמי. אנו גם ערים לעובדה שהדבר נעשה בתיאום לוקה עם הציבור, כמהלך חד צדדי ולא הוליסטי, ועורר תחושה של פגיעה מכוונת. אך כעת, משקיבלתם את המנדט מהציבור להוביל את המדינה, אנו נדרשים כולנו לעבוד ביחד, בשיתוף פעולה ובאחריות, על מנת למצוא ולקדם פתרונות טובים ומתואמים יותר למשבר פסולת הפלסטיק.

אנו קוראים לך, כשר האוצר שטען שהממשלה החדשה תפעל עבור כלל הציבור, להוכיח שניתן לעשות את הדברים אחרת. לעבוד יד ביד עם ארגוני הסביבה, המשרד להגנת הסביבה, ומשרד הבריאות, ולהראות לציבור הרחב, כולל אלו המקטרגים עליכם, שבכוונתכם להצמיד את ישראל קדימה ולא אחורה בסוגיות של שמירה על הסביבה ועל

בריאותנו. העולם כבר צועד לכיוון זה, עם שורה של מדינות מתקדמות יחד עם מדינות מתפתחות אשר מובילות צעדי חקיקה ורגולציה יעילים להפחתת הצריכה והשימוש של חד פעמי, כמו גם כינון אמנת הפלסטיק הבינלאומית בימים אלו ממש. ואילו במדינת היהודים, אנו צרכני הפלסטיק החד פעמי הגבוהים לנפש בעולם.

עמדתנו הברורה היא כי המס על החד פעמי הוא חיוני ליכולתנו כחברה להיאבק בחד פעמי ועמדה זו מבוססת על מחקרים מהארץ ומהעולם. אנו אף סבורים כי במקום לבטלו ניתן לקדם מהלכים מקבילים ולערוך בו תיקונים אשר ייסיעו לציבור שנפגע ממנו.

אך, גם אם גמרת בדעתך לבטל אותו, אנו קוראים לך לעשות זאת כחלק ממהלך כולל שמטרתו בסופו של דבר להגן על הציבור מפני נזקי החד-פעמי ולפעול להפחתתו. ישנם מהלכים רבים אותם ניתן לקדם, לדוגמא:

- סבסוד מדיחי כלים למוסדות ציבוריים ולמשפחות מרובות ילדים (כפי שכבר הוצע בעבר) מקרן הניקיון.
- קידום פתרונות להפחתת החד פעמי במסעדות, ובפרט במשלוחי Take away כפי שכבר נעשה בעולם.
- צעדים להפחתת השימוש באריזות חד פעמיות ברשתות השיווק וקידום מודלים של שימוש ומילוי חוזר.
- הסברה וחינוך נרחבים בכלל הציבור, ובפרט בציבורים בהם נעשה שימוש מוגבר בחד פעמי.

ארגוני הסביבה, המתעסקים בנושא זה שנים רבות, גיבשו שורה של צעדים מגובי מחקרים אשר יכולים להצמיד את ישראל ואת השוק קדימה ולהביא למהפכה אמיתית עבור הסביבה והבריאות של כולנו, וזאת תוך שיתוף פעולה חוצה מגזרים וכלל ישראלי. אנו קוראים לך לזמן פגישה, בנוכחות השרה להגנת הסביבה ושר הבריאות, עם נציגי ארגוני הסביבה בה נוכל להתחיל שיח חדש בישראל של שיתוף פעולה ומאמץ משותף עבור הסביבה ובריאות הציבור.

אנו תקווה כי נצליח כולנו להתעלות מעבר לשיקולים ולמחנות הפוליטיים ושנדע לעבוד ביחד עבור המטרה החשובה אותה כבר ניסח המדרש טוב יותר מאיתנו:

רְאֵה מַעֲשֵׂי כְּמָה נְאִים וּמִשְׁבָּחִים הֵם!
וְכָל מָה שֶׁבְּרָאתִי – בְּשִׁבְלֶךָ בְּרָאתִי.
תֵּן דַּעְתְּךָ שְׁלֵא תִקְלַקֵּל וְתִחְרִיב אֶת עוֹלָמִי,
שְׂאֵם קִלְקֵלֶת אֵין מִי שִׁיתְקֵן אַחֲרָיִךְ.

נשמח לאישורכם על קבלת הפניה, וכן ליצירת קשר לפגישה בהקדם האפשרי.

בברכה,

יאיר דביר, ראש תחום צרכנות גרינפיס

מור גלבע, מנכ"ל צלול

עמיעד לפידות, ראש תחום פסולת ורכז קיימות אדם טבע ודין

אוולין אנקה, מנהלת פלסטיק פרי ישראל